PROGRAM:

P. I. Čajkovskij: ROMEO A JULIE

Předehra — fantasie

S. Kurz: KONCERT PRO TRUBKU A ORCHESTR

Živě

Klidně

Velmi živě

Ant. Dvořák: VIII. SYMFONIE G-DUR, OP. 88

Allegro con brio

Adagio

Allegretto grazioso

Allegro non troppo

Sólista:

WOLFGANG STEPHAN - trubka

Dirigent:

prof. HORST FÖRSTER

DRÁŽĎANSKÁ FILHARMONIE byla založena v r. 1870 a již v prvých letech svého trvání častými zahraničními zájezdy (Rusko, Severní Amerika, Itálie atd.) šířila znamenitou pověst Drážďan jako města umění. Nejvýznamnější dirigentské osobnosti stály v jejím čele.

Brzy po druhé světové válce stal se šéfem Drážďanské filharmonie národní umělec H. Bongartz, který ji vedl v letech 1947—61 od úspěchu k úspěchu. Velká koncertní turné v Číně, Jugoslávii, Polsku, ČSSR, NSR, přinesla tomuto špičkovému orchestru NDR nejvyšší uznání nejen na mezinárodním poli, ale i vysoké vyznamenání vlády NDR za vynikající umělecké zásluhy. Drážďanská filharmonie, jejímž šéfem je nyní prof. Horst Förster, má mimořádně velký počet posluchačů: ročně vyslechne její koncerty na 160 tisíc návštěvníků.

Tento znamenitý orchestr přijíždí k nám dnes jako reprezentant vyspělé hudební kultury NDR.

Shakespearova tragédie o lásce mladých vesnických milenců Romea a Julie, která inspirovala řadu předních světových skladatelů, v pravém slova smyslu uchvátila PETRA ILJIČE ČAJKOVSKÉHO, jak se sám vyznal v dopise svému bratru Modestovi: „Nic není vhodnějšího pro můj hudební charakter. Nejsou tu carové, nejsou tu pochody, není tu nic, co tvoří rutinérské příslušenství velké opery. Je tu láska, láska a láska." S velkým nadšením píše Čajkovskij tuto svou předehru — fantasii a v roce 1869 ji dokončuje s věnováním Balakirevovi, který byl pokládán za ideového vůdce novoruské školy.

Čajkovskij sleduje v předehře dvě základní myšlenky — čistý milenecký poměr Romea a Julie a motiv jejich tragického osudu, jak sám říká „Z dětí, které se do nekonečna opíjejí láskou, Romeo a Julie, stali se lidé milující, trpící, kteří se ocitli v tragickém postavení bez východiska.

Po úvodním pomalém motivu pátera Lorenza, ochránce mladé lásky, začíná vlastní dramatický děj — motiv hoje Montekú a Capuletů, plný rozletu a svěžesti. V protikladu k němu se rozezní hrozící zpěv lásky Romea a Julie. Obě témata se dostávají do prudkého hoje, jehož nesmiřitelnost nezmírní ani vracející se motiv původní. Vášně jsou příliš rozbouřeny, stará rodová nenávist zlomí květ mladé lásky a způsobí zbytečnou smrt obou milenců. To vše vyvolá bolestný ohlas k nastávajícímu se motivu pátera Lorenza a motivu lásky Romea a Julie. Housle zpívají ve vysoké poloze o Romeu a Julii, zpívají sonet o symbolickém vítězství věrné lásky nad temnými proudy lidských povah.

SIEGFRIED KURZ, nar. roku 1930 v Drážďanech, studoval kompozici a dirigování na Státní akademii v Drážďanech. Jeho profesory byli F. F. Finke a Ernst Hintze. Od r. 1949 je dirigentem Státní opery v Drážďanech. Letos byl vyznamenán za své zásluhy Cenou ministerstva kultury NDR.

Koncert pro trubku a smyčce vznikl v r. 1963. Skvělé zacházení se sólovým nástrojem, který vždy zřetelně vyniká nad doprovázejícím ensemblem, prozrazuje bezpečnou znalost možností tohoto nástroje. I při použití jednoduchých kompozičních prvků je toto dílo plné strhujícího elánu, vtipu a virtuosní elegance.

Dva ostře rytmizované motivy uvádějí první rychlou větu tohoto koncertu. Ve středním díle je střídá cantabilní melodie sólového nástroje, vyklenutá do širokého oblouku. Klidnou kantilénou trubky začíná druhá věta koncertu. Smyčce přebírají její téma, které se dál rozvíjí v jakési rapsodickém dvojzpěvu trubky a houslí a velkou gradací věta končí.

V závěrečné rondové části koncertu klade skladatel vysoké nároky na techniku hry a sólista má zde možnost uplatnit svou virtuositu.

Jeden ze zakladatelů naší moderní hudby — ANTONÍN DVOŘÁK (1841 až 1901) — zasáhl svou uměleckou činností prakticky do všech oborů vážné hudby a jeho dílo je natolik známo, že je při dnešní příležitosti jistě zcela třeba připomínat. Základní význam má ovšem Dvořákova tvorba symfonická a zde jeho symfonie.

Dvořákova SYMFONIE G-DUR patří ke třem nejzralejším a obsahově nejkrásnějším dílům Dvořákovým, k symfonii d-moll a „Z Nového světa". Vznikla na počátku podzimu r. 1889 za jeho pobytu ve Vysoké u Příbrami. Zde ve styku s přírodou podléhá Dvořák poetickým dojmům a náladám. V radostné pohodě plné optimismu vznikla tato symfonie, kterou bychom mohli nazvat symfonií přírody. Vstupní myšlenka, připomínající chorální zpěv, jako kdyby nás s vážnou úctou a oddanou pokorou uvádělo do přírody. Z této introdukce vyskočí pojednou hlavní téma symfonie, svěží a živé jako ptačí popěvek. Druhá část, Adagio, je založena romanticky. V ní jakoby se ozýval tón baladický, připomínající dávné osudy a životy. Třetí část, která je Scherzem, si bezstarostně tančí a zpívá ve valčíkovém rytmu, nevyrušovaná z laskavé životní pohody. Část závěrečná přináší hlavní téma plné živelné radosti a svěžesti, které Dvořák neustále proměňuje a v různých variacích stupňuje k vyššímu a vyššímu uplatnění. Celé skladatelovo duchaplné umění tu hýří v radostném opěvování života a jeho krásy a variační proměny základního tématu jakoby měly vyjadřovat přesvědčení, že jen v přírodě a v silách, jimiž pozvedá lidského ducha, je nejvyšší jistota člověka.

Prof. HORST FÖRSTER, nar. 1930 v Drážďanech, absolvoval Vysokou orchestrální školu Saského státního orchestru v Drážďanech. Působil nejprve jako houslista v Drážďanské filharmonii. Z jejích členů založil v roce 1947 komorní orchestr, který provedl řadu nahrávek pro rozhlas. Roku 1951 převzal vedení Státního orchestru v Eisenachu. O pět let později byl pověřen vedením Státního symfonického orchestru v Halle. Od r. 1957 je též profesorem dirigování na Vysoké hudební škole v Berlíně. Na podzim 1964 byl jmenován šéfem Drážďanské filharmonie. Za své umělecké úspěchy jak doma, tak za hranicemi vlasti (SSSR, Čína, Polsko, NSR, ČSSR) byl vyznamenán řádem „Za zásluhy o vlast".

Svaz 107 — 2445 65 P-11*61523

SLUB
Wir führen Wissen.
Dresdner Philharmonie